

- 1. Otec ve VTOS, má soudně obecný zákaz styku se svými dětmi, neustále posílá dopisy pro své děti na OSPOD a dožaduje se toho, aby byly naším prostřednictvím, předány jeho dětem. Na OSPOD bylo s dětmi (11 a 14 let) hovořeno, 1 dopis si převzaly. O další dopisy nemají zájem, otci odpovídat nechtějí. Co v tom dál má OSPOD konat?**

OSPOD by v této záležitosti rozhodně neměl figurovat jako předavatel dopisů. Je třeba v tomto hledu poučit otce, pokusit se ho přesvědčit ať dopisy neposílá, když je děti nechtějí dostávat, ale pokud nechce v této činnosti přestat v případě, že nemá zakázán korespondenční styk soudně, ať dopisy posílá přímo na adresu bydliště dětí bez asistence OSPOD. Jako vhodné se dle informací dále jeví upravit a specifikovat kontakt otce s dětmi soudně a výslovně ošetřit posílání dopisů obzvlášť v případě, pokud je děti opakovaně výslovně nechtějí dostávat.

- 2. Jaký je správný administrativní postup při správním řízení při rušení dohledu nad dítětem?**

Je třeba začít nové řízení, založit novou složku pro správní řízení s potřebnými podklady. Je vhodné ze staré složky vložit okopírované důležité dokumenty týkající se důvodu nového správního řízení.

- 3. Mohou pěstouni nahlížet do Om spisové dokumentace svěřeného dítěte?**

Mohou, avšak je jim umožněno nahlížení pouze do části spisové dokumentace, kde již byli jmenováni pěstouny dítěte – tedy je třeba omezit možnost nahlížení do části spisu na dobu kdy pěstouny ještě nebyli. OSPOD v dané lhůtě může povolit částečné zpřístupnění spisové dokumentace na žádost pěstounů a provede řádné poučení.

- 4. Výsledkem ve správním řízení vydaného rozhodnutí má být napomenutí rodičů (rodičovské konflikty, opakované jednání pod vlivem alkoholu, opakovaně doporučena odborná pomoc nebyla využita nebo předčasně ukončena). Je třeba ustanovovat nezletilým dětem opatrovníka, když napomenutí se vztahuje vůči rodičům a ve výrokové části bude zmíněno, že napomenutí se ukládá rodičům? V popisu rozhodnutí jsou však děti opakovaně zmiňovány.**

Ano, je třeba ustanovit nezletilým opatrovníka z důvodu kolize zájmu rodičů. Také je třeba informovat dítě způsobem přiměřeným jeho věku a rozumové vyspělosti. Pokud se jedná o napomenutí jednoho rodiče, dát na vědomí výsledek správního řízení i druhému rodiči, pokud tento nebyl zbaven rodičovské odpovědnosti.

- 5. Jaký je správný postup při stanovování výroku a odůvodnění napomenutí?**

Před uvedením výroku je třeba vzít v úvahu kompetence OSPOD, který může hodnotit pouze situaci a případné ohrožení dítěte. Proto musí být ve výroku napomenutí uvedeno tvrzení, které nejčastěji odkazuje na narušení péče o dítě nevykonáváním obsahu rodičovské odpovědnosti. Zpřesnění se pak uvádí až v části odůvodnění. Tedy na modelovém příkladu nespolupráce rodiče s dětským lékařem je v případě napomenutí rodiče ve výroku třeba uvést neplnění rodičovské povinnosti, v odůvodnění až konkrétně rozepsat obsáhlejší zdůvodnění. V kompetenci OSPOD totiž není hodnocení spolupráce rodiče s lékařem dítěte nýbrž situace a možné ohrožení dítěte vyplývající z nenavštívení lékaře.

6. Je třeba vytvářet vyhodnocení dítěte v péči třetí osoby, kdy se cíle dlouhodobě nemění? Považujeme to za administrativně náročné a v reálné situaci téměř zbytečné.

Ano, dle aktuálně platných pokynů MPSV je třeba vyhodnocení dítěte vytvářet i v tomto případě. Ovšem pokud jsou cíle nastaveny a plněny, stačí je překlápět do dalšího vyhodnocení z důvodu zřejmosti a přehlednosti pravidelné práce s dítětem a eventuálnímu zajištění adekvátní reakce v případě změny situace dítěte.

7. Jak nejlépe postupovat v případě hlášení drobných přestupků dětí ze strany Policie ČR? Jedná se o přestupky typu dítě jde na červenou přes přechod nebo bez roušky v uzavřeném prostoru apod.

Pokud se po prošetření situace každého hlášení jedná pouze o ojedinělý exces dítěte, které jinak není vedeno ve spisové dokumentaci OSPOD, je možné vést jeden hromadný spis SPOD pro méně významné podání od Policie ČR např. s číslem aktuálního roku, či označením méně závažných přestupků. Avšak v případě každého dítěte je vždy třeba ověřit situaci a dát poučení.

8. V případě, kdy se některý z rodičů nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, jak s ním z pozice OSPOD nejlépe komunikovat v rámci záležitostí dítěte např. kontakt s dětmi, seznámení s IPOD atd?

Pokud nelze kontakt rodiče ve VTOS zprostředkovat s dětmi zařídit osobně, lze jej zprostředkovat i elektronicky (videohovory, Skype) nebo může být proveden i nepřímý kontakt (zaslání dopisu či fotky přímo dětem), nezapomenout zaznamenávat návštěvy a kontakty do spisové dokumentace. Co se týče seznámení s IPOD, v případě nemožnosti osobního seznámení lze rovněž zaslat elektronicky nebo poštou.

9. Náš úřad obdržel doporučení ze strany Veřejného ochránce práv týkající se oblasti OSPOD. Jakým způsobem se k tomuto doporučení můžeme postavit?

Veřejný ochránce práv má možnost provádět nezávislá šetření v daných věcech a může provést nápravu zjištěných chyb při výkonu veřejné správy. K tomuto disponuje nástroji jako jsou neformální návrh, doporučení či výzva k nápravě. Nejedná se ovšem o nástroje, které by měly za následek automatickou povinnost konat.

Záleží tedy na potvrzení správnosti vlastního postupu v dané věci a také postoji a přístupu jednotlivého vedení úřadu k tomuto doporučení.

Dále byly řešeny případy v rámci zaslaných kazuistik.